Liten studie om Guds söner, nefilím, jättar, Anaks söner och Goliat

Det florerar idag en uppsjö tolkningar och spekulationer på Nätet som avser texten i 1 Mos 6:1-4, faktiskt en ganska underlig text. I samband med en del sådana tolkningar har det även förekommit bilder på gigantiska kranier och skelettdelar, bilder som avslöjats som manipulerade. I den aktuella bibeltexten står det att ”Guds söner” gjorde människors döttrar gravida. En inte helt ovanlig tolkning är att *Guds söner* är fallna änglar och att deras avkomma resulterade i enormt stora människor. Andra menar att avkomman blev ”halvmänniskor”, hälften ängel och hälften människa, och även de enormt stora. Många tycker därför att detta är en kittlande och spännande text. Låt oss läsa texten ifrån Svenska Folkbibeln.

> 1 Mos 6:1-4: ”När människorna började föröka sig på jorden och döttrar föddes åt dem, såg *Guds söner* att människornas döttrar var vackra, och de tog till hustrur alla de ville ha. Då sade Herren: ’Min Ande skall inte bli kvar i människorna för alltid på grund av deras förvillelse. De är kött och deras tid skall vara etthundratjugo år.’ Vid denna tid, då *Guds söner* gick in till människornas döttrar och dessa födde barn åt dem, och även senare, levde *våldsverkarna* på jorden. Detta var forntidens väldiga män som var så ryktbara.”

Här ser vi alltså att *Guds söner* gjorde människornas döttrar med barn. Låt oss fundera över vilka dessa *Guds söner* var.

Vilka var *Guds söner*?

En del uttolkare av 1 Mos 6:1-4 menar att *Guds söner* var Sets avkomlingar och att människornas döttrar var Kains avkomlingar och att Gud inte ansåg att det var

rätt att dessa två släkter blandades med varandra. Detta är dock inte en tolkning som Bibeln själv stöder utan den verkar mer vara ett gott försök till att avdramatisera denna lite underliga text i 1 Mos 6:1-4. Vi skall istället se vad Bibeln själv kan ge oss för ledtrådar.

De hebreiska orden för *Guds söner* i bibelversen ovan är *elohiym* och *ben* och används på exakt samma sätt även i nedanstående bibelord:

> Job 1:6: En dag hände det att *Guds söner* kom och trädde fram inför Herren, och Åklagaren kom också med bland dem.
>
> Job 2:1: En dag kom *Guds söner* och trädde fram inför Herren. Också Åklagaren var med ibland dem och trädde fram inför Herren.
>
> Job 38:4-7: Var fanns du när jag lade jordens grund? Svara, om du har så stort förstånd. Vem har bestämt hennes mått - du vet! Och vem spände mätsnöret över den? Var fick hennes grundpelare sina fästen? Vem lade hennes hörnsten, medan morgonstjärnorna tillsammans sjöng och alla *Guds söner* ropade av glädje?
>
> Dan 3:24-25: ”Då blev kung Nebukadnessar förskräckt. Han steg hastigt upp och frågade sina rådsherrar: ’Var det inte tre män vi band och kastade i elden?’ De svarade kungen: ’Jo visst, o konung.’ Då sade han: ’Ändå ser jag nu fyra män som går lösa och lediga inne i elden, och de är helt oskadda. Och den fjärde ser ut som en *gudason’*.”

Från dessa bibelord kan vi ana att begreppet *Guds söner* i 1 Mos 6:1-4 syftar på Guds **änglar**. Vi ser inte någon annan förklaring i Bibeln till vad *Guds söner* skulle kunna vara för några gestalter, så vi bör alltså utgå från att det är änglar det handlar om. Och det finns dessutom två bibelverser i Nya testamentet som bekräftar detta antagande eftersom de högst sannolikt syftar på händelsen i 1 Mos 6:1-4. Dessa verser talar om att änglar övergav sin rätta hemvist och syndade.

> Judas brev vers 6: "Tänk också på de **änglar** som inte bevarade sin höga ställning utan **övergav sin rätta hemvist**. Dem håller han i förvar i mörker med eviga bojor till den stora dagens dom."
>
> 2 Petr 2:4-5: "Gud skonade ju inte de **änglar som hade syndat**, utan kastade dem i avgrunden och överlämnade dem åt mörkrets kedjor för att hållas i förvar fram till domen. Han skonade inte heller den forntida

> världen men bevarade Noa, rättfärdighetens förkunnare, med sju andra när han lät floden drabba de gudlösas värld."

Det finns inga andra bibelverser i Gamla testamentet som Petrus och Judas kan ha avsett med sina hänvisningar, så dessa två bibelord handlar med säkerhet om händelsen i 1 Mos 6:1-4. I båda bibelorden ovan ser vi att Gud straffar änglarna för att de hade ägnat sig åt det som var otillåtet. I det andra bibelordet ser vi att Gud även straffar människorna för det som var otillåtet. I bibelversen 1 Mos 6:3 sa ju Gud: ”*Min Ande skall inte bli kvar i människorna för alltid på grund av deras* ***förvillelse***”. Så dessa två bibelord kan alltså styrka att det var änglar som gick in till människors döttrar och gjorde dessa med barn, något som Gud såg som synd.

Vilka var *våldsverkarna*?

Men hur är det då med *våldsverkarna*? Var det dessa som var änglarnas och människors gemensamma avkomma?

> 1 Mos 6:4: Vid denna tid, då *Guds söner* gick in till människornas döttrar och dessa födde barn åt dem, och även senare, levde *våldsverkarna* [*nefilím*] på jorden. Detta var forntidens väldiga män som var så ryktbara.”

Det hebreiska ordet som här översatts till *våldsverkarna* är *nefilím*. Vissa bibelöversättningar har låtit det hebreiska ordet *nefilím* stå kvar oöversatt och det är en orsak till att det har det skapats myter kring detta ord och denna berättelse. Andra bibelöversättningar har översatt ordet med ”jättar”, vilket kanske inte är en helt korrekt översättning.

I texten ser vi att det talas om att *våldsverkarna* levde på jorden vid den tid då *Guds söner* gjorde människors döttrar med barn. Om man läser detta lite slarvigt kan man kanske tro att *nefilím* var de barn som människornas döttrar födde efter att änglar hade gjort dem med barn och att de dessutom blev jättar. Det är så somliga uttolkare ser på saken. Men observera den fetstilta texten i bibelordet:

> 1 Mos 6:4: ”**Vid denna tid**, då Guds söner gick in till människornas döttrar och dessa födde barn åt dem, **och även senare**, levde *våldsverkarna [nefilím]* på jorden. Detta var forntidens väldiga män som var så ryktbara.”

Enligt experter på Gamla testamentets översättning kan man inte läsa denna vers på det sätt som många gör. Det Mose ville förmedla med denna vers var att folkgruppen *nefilím* levde **både före, samtidigt och efter** det att Guds söner gjorde människors döttrar med barn. Dessutom skall meningen ”***Detta*** *var forntidens väldiga män som var så ryktbara*” ses som en upplysande fotnot till läsarna som levde samtidigt med Mose. Det förstår man av hur den hebreiska texten är komponerad. Mose ville här trycka på att det var just *nefilím* som var ”forntidens väldiga män” och inte några andra figurer som förekom i den tidens myter (som t.ex. *Gilgamesh-eposet*). Så *nefilím* var **inte** avkomman till änglarna och inte heller några mytiska figurer från andra berättelser. Hur änglarnas avkomma såg ut kan vi då inte veta, inte heller vad de kallades, Bibeln säger inget om det.

En fri men rimlig tolkning/omskrivning av 1 Mos 6:4 skulle då kunna bli så här:

> ”Både före och under den tidpunkt då Guds änglar gjorde människornas döttrar med barn, och även senare, levde folkgruppen *nefilím* på jorden – som ni ju känner till. Det var dessa *nefilím* som var ’forntidens väldiga män’, och alltså inte de mytiska figurer ni hört talas om från annat håll. Det var *nefilím* som var så omtalade.”

Jättar eller inte jättar?

Men var då dessa *nefilím* jättar? Är det en korrekt översättning av det hebreiska ordet *nefilím*? Nja, vad jag kunnat få fram är det nog inte jättar vad gäller kroppsstorlek som avses här, det syftar mer på något i stil med ”riktiga baddare i ondska”. Enligt hebreiskt lexikon kan ordet översättas med ”översittare” och ”tyrann”. Så jag tycker vi måste sansa oss här och förstå att alla spektakulära utläggningar om *nefilím* som finns på både Nätet och i böcker och som menar att det här var frågan om helt enorma människor – rent av övernaturliga – det stämmer inte med god bibeltolkning. Svenska Folkbibelns översättning *våldsverkarna* verkar ha prickat mer rätt. Det handlar tydligen om en grupp människor som utövade särskilt mycket ondska och våld, något som verkar ha spridit sig mer och mer vid den tiden. Fortsättningen på 1 Mos kapitel 6 ger oss också den bilden.

> 1 Mos 6:11: ”Men jorden blev mer och mer fördärvad inför Gud och full av våld.”

Hur länge levde *nefilím* samt Guds söners avkomma på jorden?

Ordet *nefilím* dyker upp på ett annat ställe i Bibeln när man tittar i den hebreiska grundtexten, och i våra Biblar är ordet där översatt med ”jättar”:

> 4 Mos 13:33: Vi såg också *jättarna* [*nefilím*] där - Anaks barn kom från *jättestammen* [*nefilím*] - och vi var som gräshoppor i våra egna ögon, och så var vi också i deras ögon.

Om man känner till att det hebreiska ordet *nefilím* finns med här i grundtexten, då kan man eventuellt få intrycket att *Anaks barn* härstammade från de *nefilíms* som omtalas i 1 Mos kapitel 6. Men här måste vi komma ihåg att ALLA andra människor än Noa, hans söner och deras hustrur blev utrotade under syndafloden. Så folkgruppen *nefilím* dog helt säkert ut under syndaflodens framfart. Vi har tidigare också konstaterat att *nefilím* och Guds änglars avkomma inte är samma släkte. Men även dessa änglars avkomma utrotades alltså genom syndafloden. Det var en av Guds avsikter med floden.

> 1 Mos 7:23: ”**Alla** levande varelser på jordens yta utplånades, både människor och fyrfotadjur, kräldjur och himlens fåglar. De utplånades från jorden. **Bara Noa och de som var med honom i arken räddades**.”

Att göra en koppling mellan *nefilím* i 1 Mos 6 och *nefilím* i 4 Mos 13 är alltså varken korrekt eller ärligt.

Hur stora var Anaks barn?

Anaks barn var alltså inte släkt med de *nefilím* som nämns i 1 Mos 6:4. Men om nu denna Anaks avkomma som beskrivs i 4 Mos 13:34 var väldigt resliga, så tror jag bara vi skall se det som en genetisk variation. Sådan variation i olika folkgruppers längd förekommer ju än idag. Svenska män är i genomsnitt 180 cm. Filippinska män är ca. 160 cm. Pygméer är under 155 cm. Sedan kan förändringar i hormoner göra att vissa personer blir onormalt långa. *Robert Wadlow* var en amerikan som blev hela 272 cm, men han levde endast i 22 år. I hans fall berodde hans enorma längd på onormalt stor produktion av tillväxthormon. Ytterligare fem personer över 250 cm finns dokumenterade. Du kan själv läsa om detta via denna länk. Så Anaks barn kan mycket väl har varit väldigt långa utan

att vi behöver koppla det till något övernaturligt.

Men vi måste särskilt observera en sak som står före texten 4 Mos 13:33. Hela sammanhanget handlar om att Mose hade skickat ut en grupp med män att bespeja det förlovade landet. När de kom tillbaka sa de att det var en gott land, MEN alla spejare utom Kaleb hade blivit rädda för de folk som bodde i landområdet och därför varken vågade de eller ville erövra landet. Och just därför talade de **illa** om landet. Vi kan alltså utgå från att det var stora överdrifter i deras rapport när de sa att *”vi var som gräshoppor i våra egna ögon, och så var vi också i deras ögon”.*

> 4 Mos 13:33: ”Inför Israels barn **talade de illa om landet** där de hade spejat och sade: ’Landet som vi har vandrat igenom och spejat i är ett land som förtär sina inbyggare, och allt folk som vi såg där var resliga män’.”

Hur stor var Goliat?

Vi skall även ta en titt på den filisteiska krigaren Goliat som David fick möta i en ganska kortvarig duell. Enligt våra Biblar var Goliat ”*sex alnar och en kvarter lång* ” vilket motsvarar ca. 2,9 m. Men i Septuaginta (gammal grekisk översättning av GT från ca 200 f. Kr.), i Dödahavsrullarna samt hos den antika judiska historieskrivaren Josefus anges en annan längd på Goliat vilken motsvarar ca. 2 meter*. Att Goliat var närmare 3 meter lång är alltså inte helt säkert. Men när vi läser om hur tunga vapen han hade så förstår vi i alla fall att han var mycket stark. Så en 2 meter lång och oerhört muskulös krigare måste ha sett tillräckligt skräckinjagande ut för David och de andra bland kung Sauls krigare. Var Goliat längre än 2 meter så var det så klart en ännu värre syn!
* *Judarnas gamla historia* av Josefus, Bok VI, kap. 9, vers 1

Och så lite om anatomi

Ytterligare en sak vi måste begrunda när det gäller människors längd är att det är anatomiskt omöjligt att människan skulle kunna bli hur lång som helst. Skelettet skulle t.ex. inte kunna bära upp övriga kroppen om vi kommer upp på ännu högre längder än de längsta personer som vi med säkerhet känner till har levat. Extremt långa personer får dessutom problem med blodtrycket, hjärtat m.m. Ofta lever dessa personer ett kort liv. Du kan läsa mer om det via t.ex. denna länk.

Enoks bok och myten om jättarna

Men varifrån härstammar då denna myt om att *nefilím* var änglarnas barn och storvuxna jättar? Jo, enligt bibelforskare härstammar idén från ungefär 300-200-talet f. Kr. Denna idé blev vid samma tid en del i de apokryfiska texter som tillsammans kalls för *Enoks bok* (även kallad *Henoks bok*, eller *Book of Enoch* på engelska). Denna skriftsamling är inte författad av en person utan är en sammanslagning av flera olika texter. Dessa har författats av flera olika personer på flera olika språk vid olika tidpunkter. Enoks bok är en vad jag tycker både oerhört osund och extremt flummig bok. Den är som en blandning av Game of Thrones, Erich von Dänikens böcker, skräcklitteratur och lite bibeltexter. Det är uppenbart att Enoks bok gett upphov till flera allvarliga villfarelser; många som läst den har blivit snärjda av bokens hejdlösa berättelser.

Enoks bok beskriver fallna änglars framfart på jorden, änglahierarkier, hur ”jättarna” blev till och hur dessa sedan blev onda andar som nu finns på jorden. Den berättar även att änglar parade sig med djur. Många änglar ges också namn i boken. I kapitel 7 vers 12 sägs att ”jättarna” blev 300 alnar långa, vilket motsvarar ca 135 meter. Det kan inte varit roligt att föda fram sådana bautabäbisar, inte heller att vara barnmorska vid den tiden!!!

Boken kan sägas skylla ondskan i världen på änglars synd istället för att anklaga människan för hennes syndanatur på grund av syndafallet. På så vis förringar boken människans behov av försoning och även meningen med Jesu korsdöd – vilket alltid är varningssignaler om att det är villolära på gång!

Kristna som fångats in av en tro på att jorden är platt hämtar inte sällan inspiration från Enoks bok. En del bibelforskare menar att det är Enoks bok som Paulus syftar på när han i 1 Tim 1:3-4 varnar för att befatta sig med ”myter och ändlösa släktregister”. Självklart kände Paulus till dessa skrifter. Enoks bok leder lätt den bibelförankrade tron in på villovägar; den är absolut ingen rekommenderad läsning med andra ord!

Så tänker jag om detta utifrån de uppgifter jag fått fram...

/Lennart